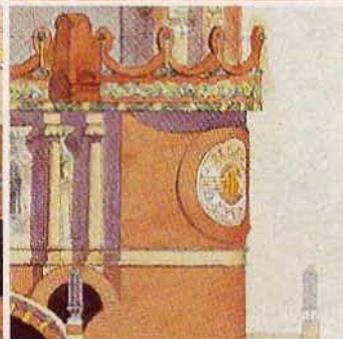
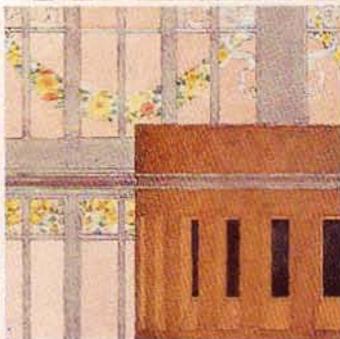
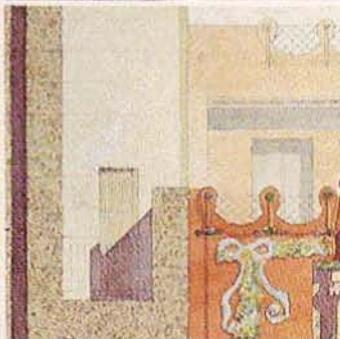
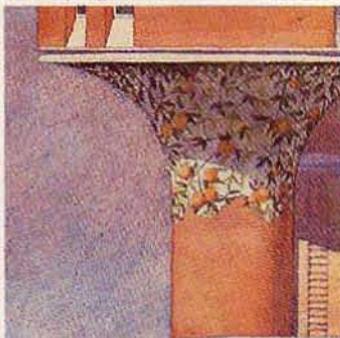
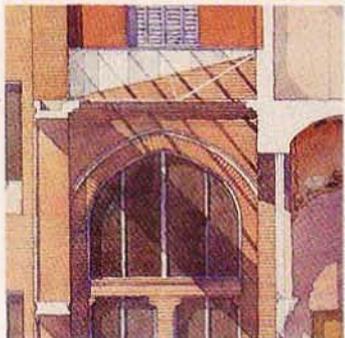
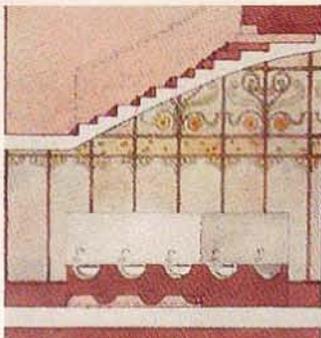
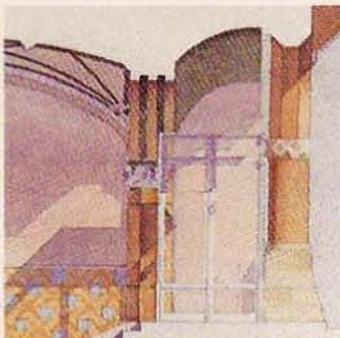

L'ILLA DEL PALAU

BARCELONA 1982

PROJECTE D'ADAPTACIÓ DEL PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

Arquitectes directors:

Oscar Tusquets i Lluís Clotet, Studio Per

Arquitectes ajudants en el projecte i la seva representació:

Maribel Correa, Claudia Mann i Pep Zazurca

Assessor d'estructures:

Francesc Bassó, Arquitecte

Assessor d'acústica:

Higini Arau, Físic

Assessor de climatització:

Josep Cuixart, Perit Industrial

Ajudants en la representació gràfica:

Mateu Aregay, Xavier Arriola, Pep Barberà, Rosa Bassols, Jaume Graells, Mar Ruiz Millet i Jordi Ruiz

Ajudants en la presa de dades:

Robert Ayala i Gerard Barrena, Aparelladors

Agraïm l'assessorament dels arquitectes: José M.ª García de Paredes, Lluís Domènech, Joan Bassegoda Nonell, Pere M.ª Cendoya, Jordi Vilardaga, David Mackay i Carles Díaz. Dels músics: Antoni Ros Marbà, Xavier Güell i Lluís Millet. Del rector Mn. Josep Llauredó i del vicari Mn. Xavier Puigrefagut, de la parròquia de Sant Francesc de Paula. Del tècnic en restauració Joan Millán i de tots els directius i empleats de l'Orfeó Català.

Maqueta original de P. Gargallo restaurada per Joaquim Camps.

PRESENTACIÓ

L'Orfeó Català es compla a presentar, als socis i al públic en general, l'anunciat avantprojecte de remodelació del Palau de la Música Catalana.

Bé que sabudes —o intuïdes— per molts dels socis les raons que avalen la conveniència d'aquesta reforma, és bo de recordar-les, tal com és apuntat a la introducció que segueix a aquests mots. Totes elles es resumeixen en un fet inqüestionable: el Palau de la Música Catalana és mancat d'una sèrie d'exigències funcionals i estructurals imprescindibles avui dia en un edifici de la seva naturalesa.

De res no valdria voler ignorar aquesta realitat objectiva, i fóra suïcida de resistir-nos (en nom de perpetuar la fidelitat als avantpassats) a afrontar coratjosament aquest fet. En definitiva, aquesta pretesa fidelitat mataria l'esperit vivificador que els fundadors de l'Orfeó saberen infondre a aquell ingent projecte cultural que els animava i que es concretà en la construcció del Palau.

La Junta de l'Orfeó Català, plenament conscient de la seva indefugible missió d'adequar permanentment les finalitats de la institució a les exigències dels nostres dies, encomanà a un prestigiós equip d'arquitectes el projecte de reforma que avui presentem.

Dues són les línies mestres que han configurat el treball d'aquest equip: l'escrupolós respecte a l'obra de Domènech i Montaner —restituint-li moltes de les característiques que successives reformes, no sempre encertades, li han llevat— i la reconversió de l'edifici en una moderna sala de concerts, tant en la seva estructura bàsica com en la complementarietat funcional de les dependències de l'Orfeó.

Més encara: tot aquest projecte s'inscriu en un pla de millora que convertiria l'illa del Palau en un exemple urbanístic ciutadà. Amb una inversió raonable —en comparació amb allò que significaria l'erecció de l'auditori de què tant s'ha parlat als últims anys— l'Orfeó Català no solament disposaria d'un estatge social renovat, sinó que, també, ratificant el seu mai desmentit esperit de servei, dotaria Barcelona d'una sala de concerts immillorable.

No cal dir que, per a la realització d'aquest projecte, l'Orfeó compta amb el suport de les nostres institucions; un suport, però, que no vol preterir, sinó complementar, la col·laboració del cos social al qual l'Orfeó serveix i del qual és expressió genuïna.

I si fa setanta-cinc anys aquella jove entitat connectà amb les aspiracions d'una col·lectivitat que —malgrat les dificultats de tot ordre, entre les quals les econòmiques no foren les més petites— es bolcà plenament en l'ajut, l'Orfeó d'avui confia de trobar també la comprensió i la col·laboració, moral i econòmica, dels seus socis i amics.

La proposta de l'Orfeó Català és un repte a la nostra consciència cultural i, fins i tot, nacional. De tots nosaltres depèn que la superació d'aquest repte sigui el millor testimoniatge de la nostra entrançable estimació a una institució i a un país.

FÈLIX M. MILLET
President de l'Orfeó Català

PRESENTACIÓN

El Orfeó Català se complace en presentar, a los socios y al público en general, el anunciado anteproyecto de remodelación del Palau de la Música Catalana.

Aunque conocidas —o intuïdas— por muchos de los socios, las razones que avalan la conveniencia de esta reforma, es bueno recordarlás, tal como se apuntan en la introducción que sigue a estas palabras.

Todas ellas se resumen en un hecho incuestionable: el Palau no satisface una serie de exigencias funcionales y estructurales imprescindibles hoy en día en un edificio de su naturaleza.

De nada valdría, querer ignorar esta realidad objetiva y sería suicida resistirnos (con la pretensión de perpetuar la fidelidad a los antepasados) a enfrentar valientemente este hecho.

En definitiva, esta pretendida fidelidad mataría el espíritu vivificador que los fundadores del Orfeó supieron infundir al ingente proyecto cultural que les animaba y que se concretó en la construcción del Palau.

La Junta del Orfeó Català, plenamente consciente de su inexcusable misión de adecuar permanentemente las finalidades de la institución a las exigencias de nuestros días, encargó a un prestigioso equipo de arquitectos, el proyecto de reforma que hoy presentamos. Dos son las líneas maestras que han configurado el trabajo de este equipo: el escrupuloso respeto a la obra de Domènech i Montaner —restituyéndole muchas características que sucesivas reformas, no siempre acertadas, le han sustraído— y la reconversión del edificio en una moderna sala de conciertos, tanto en su estructura básica como en la complementariedad funcional de las dependencias del Orfeó.

Aún más: todo este proyecto se inscribe en un plan de mejora que convertiría la manzana del Palau en un ejemplo urbanístico ciudadano.

Con una inversión razonable —en comparación con lo que significaría el levantamiento del auditorio de que tanto se ha hablado en los últimos años— el Orfeó Català no solamente dispondría de un local social renovado sino que, también, ratificando su jamás desmentido espíritu de servicio, dotaría a Barcelona de una sala de conciertos inmejorable. No hace falta decir que, para la realización de este proyecto, el Orfeó cuenta con el apoyo de nuestras instituciones; un apoyo, sin embargo, que no quiere sustituir, sino complementar, la colaboración del cuerpo social al cual el Orfeó sirve y del cual es expresión genuïna.

Y si hace setenta y cinco años, aquella joven entidad conectaba con las aspiraciones de una colectividad que —a pesar de las dificultades de todo orden, entre las cuales las económicas no eran las menores— se volcaba plenamente en la ayuda, el Orfeó de hoy confía en encontrar también la comprensión y la colaboración, moral y económica, de sus socios y amigos.

La propuesta del Orfeó Català es un reto a nuestra conciencia cultural e incluso nacional. De todos nosotros depende que la superación de este reto sea el mejor testimonio de nuestro entrañable amor a una institución y a un país.

FELIX M. MILLET
Presidente del Orfeó Català

PRESENTATION

The Orfeó Català takes great pleasure in presenting to its members and the public in general the promised blueprint for remodelling the Palau de la Música Catalana.

Although many members are already aware of the reasons underlying the usefulness of such alterations, or at least can tell intuitively that they are necessary, it will not be out of place to bring them to mind again just as they are set out in the introduction following these few words.

They all sum up in the unquestionable fact the Palau does not meet a series of functional and structural demands which are nowadays indispensable in a building of this nature.

It would serve for nothing to try to ignore this reality, and it would be suicidal to resist (with the pretension of perpetuating fidelity to our forbears) facing up to this fact.

In short, such pretended fidelity would kill the revitalizing spirit that the founders of the Orfeó knew how to infuse into the vast cultural project which encouraged them to go ahead and reach their goal in the erection of the Palau.

The Board of the Orfeó Català, fully aware of its inexcusable mission to bring the aims of the institution permanently into line with today's requirements, commissioned a prestigious team of architects to draw up the project of alterations now being presented.

Two are the main lines which have given shape to this team's work: the scrupulous respect paid to Domènech i Montaner's building —restoring to it many characteristics which successive alterations, not always successful, had taken away— and the reconversion of the building into a modern concert hall, both in its basic structure and functional complementarity of the Palau's facilities.

There is even more: the whole project is inscribed in a plan of improvement which converts the Palau block into an example of twon planning.

With a reasonable investment —in comparison with what it would mean to erect an auditorium, about which there has been so much talk in recent years— the Orfeó Català would not only have renovated social premises available, but also ratifying its never refuted spirit of service, it would provide Barcelona with an unsurpassable concert hall. Needless to say, to carry out this project the Orfeó relies on the support of our institutions, this being a support, however, it has no wish to supplant but to complement with the collaboration of the social body which the Orfeó serves and of which it is its genuine expression.

And if seventy-five years ago that youthful society was linking up with the aspirations of a collectivity which inspite of difficulties of all kinds, among which the financial ones were not the least —did its utmost to help, the Orfeó of today feels fully confident that it will find comprehension and collaboration, both moral and economic, among its members and friends.

The proposal of Orfeó Català is indeed a challenge to our cultural and even national conscience. It depends on all of us to let our response to such challenge be the testimony of support of an institution and a country we love so deeply.

FELIX M. MILLET
President of the Orfeó Català

INTRODUCCIÓ

La ciutat de Barcelona disposa de dues opcions en relació al seu futur auditori de Música simfònica.

La primera consisteix a conservar el Palau en el seu estat actual (autèntica joia del Modernisme i seu de l'Orfeó Català), i edificar una nova sala de concerts amb tots els avantatges i serveis d'un auditori modern.

La segona possibilitat consisteix a remodelar el Palau, de manera que no sigui necessària la construcció d'un nou edifici. Per tal que aquesta alternativa sigui viable, s'han de solucionar les deficiències de l'edifici actual, que es poden resumir en les següents:

1. **Inseguretat.**—La quantitat i amplitud de les escales i vies d'evacuació són absolutament insuficients per al compliment de les ordenances vigents i per a garantir un temps d'evacuació prudent.

2. **Manca de confort del públic.**—La superfície mínima dedicada a Foyer o sales de descans no fa possible la col·locació de bar, guarda-roba, sanitaris i altres serveis que disposin d'un espai adequat a l'aforament.

La sala de l'auditori, a tots els seus nivells, és inaccessible als minusvàlids i a les persones ancianes.

L'absència de condicionament d'aire impossibilita les audicions durant cinc mesos cada any, i crea incomoditats durant els altres mesos.

3. **Manca de confort dels artistes.**—No hi ha previstes les dependències destinades als músics, com són camerinos, vestuaris i zones d'estada. És molt difícil el trasllat d'instruments fins a l'escenari. El tamany de l'escenari és insuficient i incorrecta la distribució dels desnivells per a la disposició d'una orquestra simfònica, sobretot si cal afegir-hi un cor. La sala d'assaig no es pot utilitzar ensem amb la principal, perquè pateix d'un deficient aïllament acústic.

4. **Deficiències acústiques.**—Les medicions fetes per primera vegada al Palau han confirmat dos problemes bàsics de l'acústica de la sala, ja intuïts per tots els músics consultats: el primer, l'excessiva transmissió de sorolls des de l'exterior; i el segon, un temps de reverberació massa curt per a la interpretació de música simfònica.

5. **Deficiències dels serveis complementaris.**—Els serveis musicals tradicionals de l'Orfeó Català, com són l'Arxiu o la Biblioteca Musical es troben mal instal·lats, o bé també s'han vist obligats a traslladar-se, com és el cas de l'Escola d'Introducció a la Música.

El present avantprojecte pretén de demostrar que la solució de tots aquests problemes és possible.

Si considerem, a més, que l'aforament actual del Palau ja toca el màxim recomanable per a una òptima audició de la música simfònica, no veiem cap raó per a la construcció d'una nova sala d'una capacitat major.

Aquesta obra excepcional de l'arquitectura mundial es pot convertir en l'auditori que necessita la nostra ciutat.

OSCAR TUSQUETS

INTRODUCCIÓN

La ciudad de Barcelona dispone de dos opciones respecto a su futuro auditorium de música simfónica.

La primera consiste en conservar el Palau en su estado actual, auténtica joya del Modernismo y sede del Orfeo, y edificar una nueva sala de conciertos con todas las ventajas y los servicios de un moderno auditorium.

La segunda posibilidad consiste en remodelar el Palau de tal forma que no sea necesaria la construcción de un nuevo edificio. Para que esta alternativa sea viable, deben solucionarse las deficiencias del edificio actual, que pueden resumirse en:

1. **Inseguridad.**—La cantidad y amplitud de las escaleras y vías de evacuación son absolutamente insuficientes para cumplir las ordenanzas vigentes y para garantizar un tiempo de evacuación prudente.

2. **Falta de confort del público.**—La superficie mínima dedicada a Foyer o salas de descanso imposibilita la colocación de bar, guardarropía, aseos y otros servicios que dispongan de un espacio adecuado al aforo.

La sala del auditorium, en todos sus niveles, es inaccesible a los minusválidos o personas ancianas.

La ausencia de acondicionamiento de aire imposibilita las audiciones durante cinco meses al año y crea incomodidades durante el resto.

3. **Falta de confort de los artistas.**—No están previstas las dependencias destinadas a los músicos, tales como camerinos, vestuarios y zonas de estar. Es extremadamente difícil trasladar instrumentos hasta el escenario. El tamaño del escenario es insuficiente e incorrecta la distribución de los desniveles para la disposición de una orquesta simfónica, sobre todo si se le suma un coro. La sala de ensayos no se puede utilizar al mismo tiempo que la principal, porque adolece de un deficiente aislamiento acústico.

4. **Deficiencias acústicas.**—Las mediciones efectuadas por vez primera en el Palau han confirmado dos problemas básicos en la acústica de la sala, ya intuïdos por todos los músicos consultados: el primero, la excesiva transmisión de ruidos desde el exterior; y el segundo, un tiempo de reverberación demasiado corto para la interpretación de música simfónica.

5. **Deficiencias en los servicios complementarios.**—Los servicios musicales tradicionales del Orfeo Català, como el archivo o la biblioteca musical, se encuentran mal instalados, o se han visto forzados al traslado, como la Escuela de Introducción a la Música.

El presente anteproyecto pretende demostrar que la solución a todos estos problemas es posible.

Si consideramos además que el actual aforo del Palau roza el máximo recomendable para una óptima audición de la música simfónica, no vemos razón para la construcción de una nueva sala.

Esta obra excepcional de la arquitectura mundial puede convertirse en el auditorium que nuestra ciudad necesita.

OSCAR TUSQUETS

INTRODUCTION

The city of Barcelona has two options available with respect to its future symphony music auditorium.

The first consists in conserving the Palau in its present condition, an authentic jewel of modernism and home of the Orfeo, and build a new concert hall with all the advantages and services of a modern auditorium.

The second possibility consists in remodelling the Palau in such a way that it will not be necessary to construct a new building. For such an alternative to be viable, a solution would have to be found to the deficiencies in the present building, which can be summed up as follows:

1. **Insecurity.**—The number and width of the stairways and exits are absolutely insufficient to comply with present municipal by-laws and guarantee a prudent evacuation time.

2. **Lack of public comfort.**—The minimum space given over to Foyer or rooms for audience's use during intervals makes it impossible to set up a bar, cloakrooms, toilets and other services which have adequate capacity space available.

The auditorium at all levels is inaccessible to handicapped or old people.

The absence of air-conditioning makes it impossible to give concerts during five months of the year and creates discomfort during the rest.

3. **Lack of artists' comfort.**—No facilities have been envisaged for musicians, such as dressing-rooms, cloakrooms and sitting areas. It is very difficult indeed to move instruments up to the stage. The size of the stage is insufficient and the distribution of levels is incorrect for the arrangement of a symphony concert, especially if there is the addition of a choir. The rehearsal hall cannot be used at the same time as the main hall, as it has a deficient sound insulation.

4. **Acoustic deficiencies.**—The measurements made for the first time in the Palau have confirmed two basic problems in the acoustics of the hall, which have already been guessed at by the musicians who have been consulted: the first, the excessive transmission of noise from outside; and the second, a reverberation time too short for the performance of symphony music.

5. **Deficiencies in complementary services.**—The traditional musical services of the Orfeo Català, such as the records or musical library are badly installed or have been removed, like the Introduction to Music School.

The present blueprint endeavours to show that a solution to all such problems is possible.

If we also consider that the present capacity of the Palau borders on the maximum figure recommended for an optimum audition of symphony music, there is no reason for building a new hall. This exceptional example of world architecture can be converted into the auditorium that our city needs.

OSCAR TUSQUETS

ESPAIS URBANS

La idea fonamental del projecte consisteix a reduir la llargada de l'església de Sant Francesc de Paula, projectada per E. P. Cendoya l'any 1940, i a oferir una nova solució que defineixi l'espai lliure restant.

Per a això, proposem la construcció d'un nou absis, on abans hi havia previst el creuer, de manera que, conservant amb dignitat la part construïda de l'església, es redueixi el volum i el cost d'un edifici que semblen excessius per a les necessitats actuals de la parròquia.

A l'espai que sobraria, s'hi col·loquen la sagristia i altres serveis parroquials, una petita plaça a través de la qual es pot accedir insòlitàment al Palau i un nou edifici annex al mateix.

Aquesta nova construcció resol amb tranquil·litat totes les deficiències de serveis de l'actual edifici, i permet alliberar el Palau de les successives modificacions que han anat emmascarant l'obra original de Domènech.

Des d'un punt de vista urbà, aquest nou edifici de serveis impideix la visió del pati interior de l'illa de cases. A més, ofereix un fons visual al carrer de Ramon Mas que consisteix en una torre centrada en l'eix del mateix carrer, que recorda el tema de la cantonada de l'edifici de "la Caixa" amb el carrer de Junqueres. D'altra banda, l'estrany traçat dels carrers de Sant Francesc de Paula i de Ramon Mas, nascut com a conseqüència de l'obertura de la Via Laietana, queda justificat a posteriori, en produir-se l'entrada a la nova placeta, justament a l'actual racó que formen els dos carrers.

El buit creat per aquesta placeta, junt amb l'escalonament volumètric que formen la nau de l'església, el seu absis i la sagristia, permeten independitzar visualment aquest conjunt del format pel Palau i el nou edifici de serveis. D'aquesta manera, el pati longitudinal del Palau, tractat per Domènech amb la mateixa dignitat que una façana important, es fa visible des dels carrers de Sant Francesc de Paula, de Ramon Mas, i fins i tot des de la Via Laietana.

El Palau es converteix, així, en un edifici amb façana a tres espais urbans.

La Plaça triangular en front a les façanes del Palau i de l'església de Sant Francesc de Paula canvia totalment d'aspecte en suprimir les pilastres del pòrtic inacabat de l'església, i al seu lloc s'hi construeix una escalinata generosa, que reforça l'eix de l'edifici. D'altra banda, es proposa un tractament unitari del paviment, amb eliminació de les voreres, sense que això impliqui forçosament la permanent prohibició del trànsit rodat.

ESPACIOS URBANOS

La idea fundamental del proyecto consiste en reducir la longitud de la iglesia de Sant Francesc de Paula, proyectada por E. P. Cendoya en el año 1940, y en ofrecer una nueva solución que defina el espacio libre restante.

Para ello, proponemos la construcción del nuevo ábside, donde anteriormente estaba previsto el crucero, de manera que, conservando la parte de la iglesia construida con dignidad, se reduzca el volumen y el coste de un edificio que parecen excesivos para las necesidades actuales de la parroquia.

En el espacio sobrante, se colocan la sacristía y otros servicios parroquiales, una pequeña plaza a través de la cual se accede insólitamente al Palau, y un nuevo edificio anexo al mismo.

Esta nueva construcción resuelve con tranquilidad todas las deficiencias de servicios del actual edificio y permite liberar al Palau de las sucesivas modificaciones que han ido enmascarando la obra original de Domènech.

Desde un punto de vista urbano, este nuevo edificio de servicios impide la visión del patio interior de manzana. Ofrece además, un fondo visual a la calle Ramón Más que consiste en una torre centrada en el eje de la misma, que recuerda el tema de la esquina del edificio de "la Caixa" con la calle Junqueres. Por otra parte, el extraño trazado de las calles de Sant Francesc de Paula y Ramón Más, que nace como consecuencia de la apertura de la Via Laietana queda justificado a posteriori al producirse la entrada a la nueva placita precisamente en el actual rincón que forman las dos calles.

El vacío creado por esta placita, junto con el escalonamiento volumétrico que forman la nave de la iglesia, su ábside y sacristía, permite independizar visualmente este conjunto del formado por el Palau y el nuevo edificio de servicios. De esta forma, el patio longitudinal del Palau, tratado por Domènech con la misma dignidad que una fachada importante, se hace visible desde las calles de Sant Francesc de Paula, Ramón Más e incluso desde la Via Laietana.

El Palau se convierte así en un edificio con fachada a tres espacios urbanos.

La plaza triangular frente a las fachadas del Palau y de la iglesia de Sant Francesc de Paula cambia de imagen al suprimir las pilastres del pòrtic inacabado de ésta, y se construye en su lugar una escalinata generosa que refuerza el eje del edificio. Por otra parte, se propone un tratamiento unitario del pavimento, eliminando las aceras, sin que esto implique forzosamente el impedir permanentemente el tráfico rodat.

URBAN SPACES

The fundamental idea of the project consists in reducing the length of Sant Francesc de Paula Church, projected by E. P. Cendoya in 1940, and putting forward a new solution which defines the remaining free space.

For this purpose, we propose the construction of a new apse, where the transept was previously envisaged, in such a way, that conserving with dignity that part of the church, will bring a reduction in the volume and cost of a building which seem excessive for the present needs of the parish.

In the free space, the vestry and other parish services will be located, a small square giving unusual access to the Palau, and a new building attached to same.

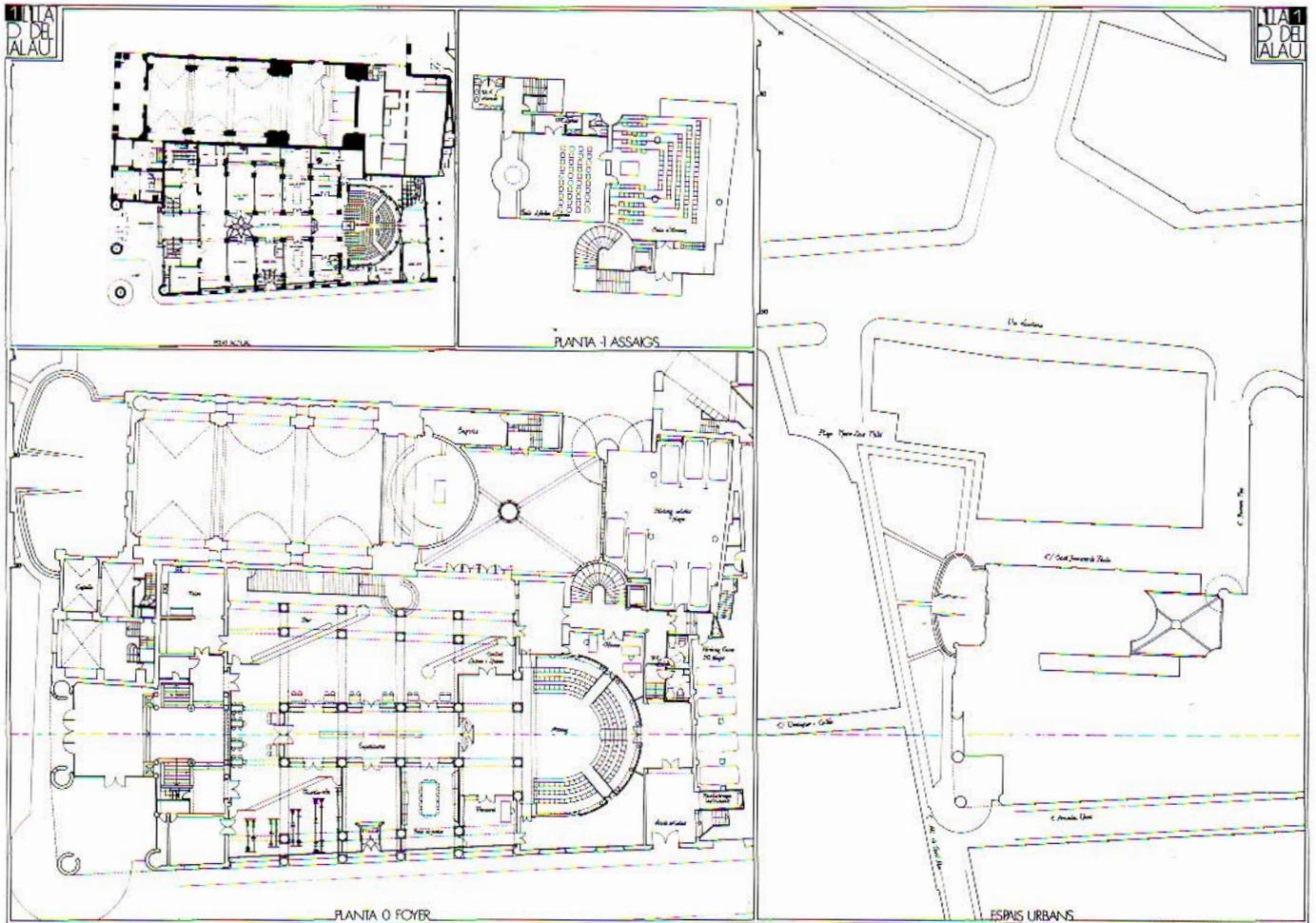
Such new construction will tranquilly resolve all the service deficiencies of the present building and enable the Palau to be freed from the successive modifications which have been masking Domènech's original work.

From an urban point of view, this new service building will impede the view of the interior patio of the block. It will also offer a visual background to Ramon Mas Street, which consists of a tower centred in the axis of same, reminding one of the subject of the Caixa building with Junqueres Street. On the other hand, the strange outline of the Sant Francesc de Paula and Ramon Mas Streets set up in consequence of the opening of Via Laietana is justified a posteriori on producing the entrance to the new square precisely in the present corner formed by the two streets.

The void created by this little square together with the volumetric staging formed by the Church nave, its apse and vestry, allow this assembly to become independent visually of that formed by the Palau and the new service building. In this way, the longitudinal patio of the Palau treated by Domènech with the same dignity as for an important façade, becomes visible from San Francesc de Paula Street and Ramon Mas Street, and even from Via Laietana.

In this way, the Palau is converted into an edifice with a façade towards three urban spaces.

The triangular place in front of the Palau and Sant Francesc de Paula Church façades change the image on abolishing the pilasters of the unfinished porch of the latter, and in their place a generous flight of steps will be built to reinforce the axis of the building. On the other hand, it is proposed to have a unitary treatment of the roadway, eliminating sidewalks, though that does not necessarily mean that wheeled traffic will be prohibited.

Planta 0: Foyer

A nivell d'accés al Palu s'hi crea un gran Foyer. S'hi eliminen les dependències que progressivament han anat ocupant el pati i els envans que separen les actuals oficines, però s'hi respecten les vidrieres en la seva totalitat. Aquest gran espai connecta físicament i visualment amb les dues entrades principals del Palau (l'actual i la prevista a través del pati) amb les tres escales i l'ascensor. El bar i els seus serveis (guardarobes, venda de llibres i discs, i la sala d'exposicions) són situats folgadamente en aquest espai. La sala d'assaig recupera les vidrieres i la il·luminació natural que posseïa. S'ocupa una petita superfície de l'edifici de "la Caixa", destinada a una escala d'artistes i a munta-càrregues d'instruments.

A l'edifici de serveis del Palau, es crea un petit aparcament per a ús intern, i es proposa una connexió directa amb el de "la Caixa", habitualment buit a les hores dels concerts. La torre, recolzada en un tronc central, obre dues entrades simètriques: una, a l'aparcament de l'edifici, i l'altra, a la plaça. A la planta -1 s'hi construeix una nova sala destinada a assaigs, que posseïx una relació volum/persona semblant a la de la sala principal, i que resta totalment aïllada d'aquesta sala.

L'església s'acaba, a la fi de la nau ja construïda de pedra, amb un absis semicircular i una sagristia oberta a la placeta. A la planta -1 s'hi situa una sala d'actes il·luminada per la llanterna situada al centre de l'esmentada plaça.

Planta 0: Foyer

En el nivel de acceso al Palau, se crea un gran Foyer. Se eliminan las dependencias, que progresivamente han ido ocupando el patio, y los tabiques que dividen las actuales oficinas, respetándose en su totalidad las vidrieras. Este gran espacio conecta física y visualmente las dos entradas principales al Palau —la actual y la prevista a través del patio— con las tres escaleras y el ascensor. El bar y sus servicios, guardarropía, venta de libros y discos, y la sala de exposiciones, se sitúan holgadamente en este espacio. La sala de ensayo recupera las vidrieras y la iluminación natural que poseía. Se ocupa una pequeña superficie del edificio de "la Caixa", destinada a una escalera de artistas y montacargas de instrumentos.

En el edificio de servicios del Palau, se crea un pequeño aparcamiento para uso interno, y se propone una conexión directa con el de "la Caixa", habitualmente vacío en las horas de concierto. La torre, apoyada en un tronco central, abre dos entradas simétricas, una al aparcamiento del edificio y otra a la plaza. En la planta -1 se construye una nueva sala destinada a ensayos, que posee una relación volumen/persona parecida a la de la sala principal, y que está totalmente aislada de la misma.

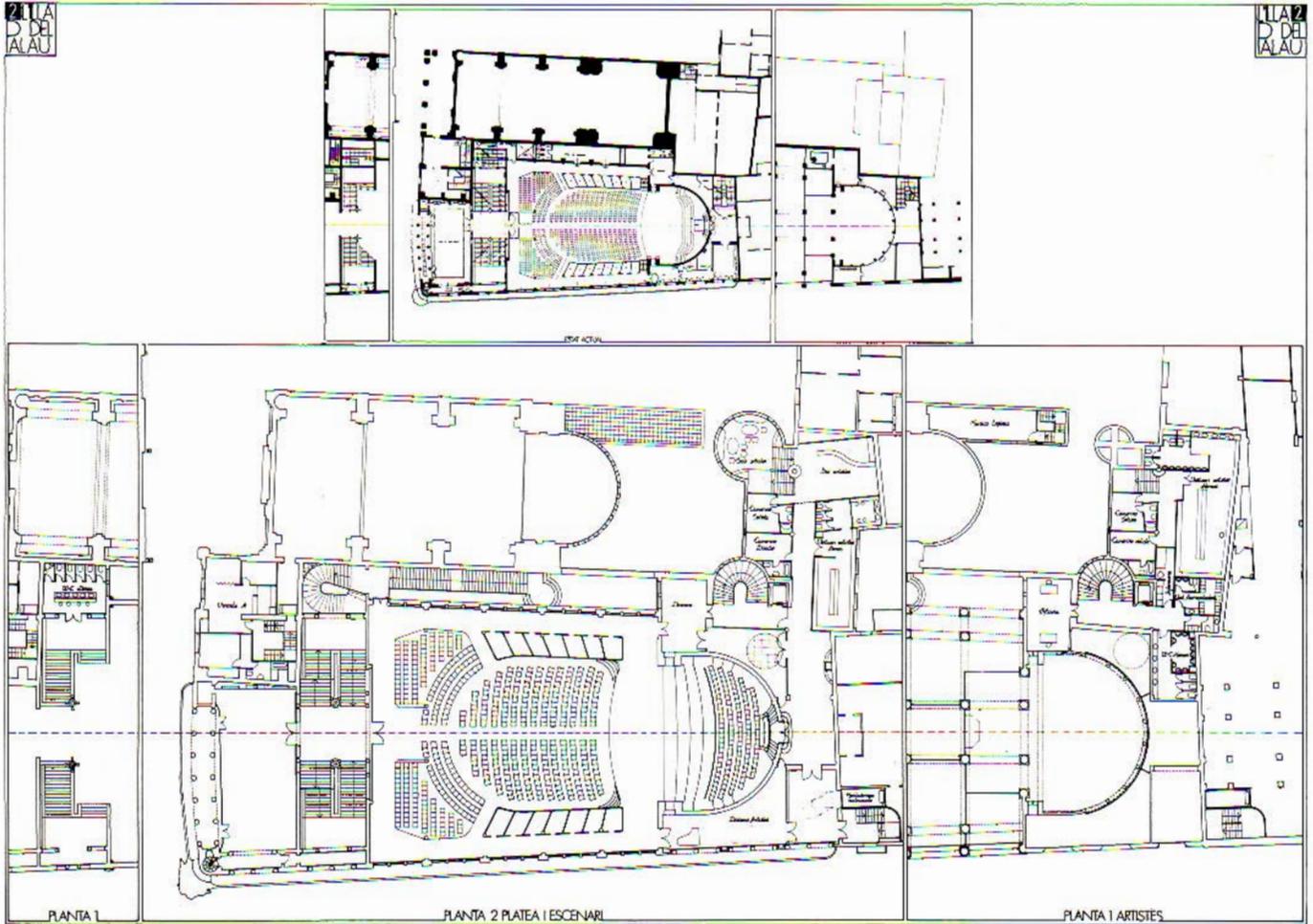
La iglesia se remata al final de la nave ya construida en piedra, con un ábside semicircular y una sacristía abierta a la placita. En la misma planta -1 se sitúa una sala de actos iluminada por la linterna situada en el centro de dicha plaza.

Ground floor: Foyer

At the level of access to the Palau a large foyer will be created. The services which have progressively been occupying the patio, and the partitions that divide the present offices, will be eliminated, respecting the stained-glass windows. This large space physically and visually connects the two main entrances to the Palau the present one and that envisaged through the patio with the three staircases and the lift. The bar and its services, cloakroom, sale of books and records, and the showroom will recover the stained-glass windows with the natural illumination they had. A small area of the Caixa building will be occupied, intended for an artists' stairway and cargo lift for instruments.

A small parking will be set up in the Palau service building for internal use, and it is proposed to have a direct connection with that of the Caixa, usually empty at concert time. The tower, supported on a central trunk, opens two symmetrical entrances, one to the parking in the building and the other to the square. On floor -1 a new hall for rehearsals will be built, having a volume/person ratio similar to that of the main hall, and fully insulated from same.

The end of the Church nave already constructed in stone, will be finished off with a semicircular apse and a vestry opening on to the little square. An assembly room is located on floor -1 lighted by the lamp situated in the centre of said square.

Plantes 2 i 1: Platea, escenari i artistes

A la platea, la modificació més important consisteix en l'ampliació de l'escenari, el qual és avançat i ocupa les quatre primeres files de butaques i dues llotges.

Amb això s'aconsegueix:

- Una disposició acceptable de l'orquestra i del cor.
- Una millor audició dels instruments de corda, sempre massa feble al Palau, en situar tots els violins davant la boca de l'escenari.
- Un folgat accés dels instruments a l'escenari, fins i tot durant el concert.

Hi perdem 104 localitats; però un públic especialitzat pot ocupar les 123 places dels bancs del cor durant els concerts en els quals el cor no intervé, tal com es fa actualment a la planta general.

Són suprimits els cortinatges del fons de la sala, amb la qual cosa recuperem la transparència de les vidrieres de colors, previstes per Domènech, i eliminem superfícies que absorbeixen so, per tal de prolongar el temps de reverberació. (Les proves efectuades han demostrat l'absència de l'efecte d'eco, i una millor sonoritat.)

S'hi eliminen la sala de descans i els sanitaris construïts al pati: aquestes utilitzacions van a parar a unes altres àrees.

Els vestuaris i camerinos són emplaçats a l'ampliació, distribuïts en dues plantes connectades pel saló d'artistes col·locat a la torre.

Plantas 2 y 1: Platea, escenario y artistas

En la platea, la modificación más importante consiste en la ampliación del escenario que se adelanta, ocupando las 4 primeras filas de butacas y dos palcos.

Con ello se consigue:

- Una disposición acceptable de la orquesta y del coro.
- Una mejor audición de los instrumentos de cuerda, siempre demasiado débil en el Palau, al situar todos los violines delante de la boca del escenario.
- Un acceso holgado de los instrumentos al escenario, incluso durante el concierto.

Perdemos 104 localidades, pero un público especializado puede ocupar las 123 plazas en los bancos del coro durante los conciertos en que éste no se precise, de la misma manera que se hace actualmente en la planta general.

Se suprimen los cortinajes del fondo de la sala, con lo que recuperamos la transparencia de las vidrieras de colores, previstas por Domènech, y eliminamos superficies absorbentes del sonido a fin de prolongar el tiempo de reverberación. (Pruebas efectuadas han demostrado la ausencia del efecto de eco y mejor sonoridad.)

Se eliminan la sala de descanso y los aseos construidos en el patio, trasladando estos usos a otras áreas.

Los vestuarios y camerinos se sitúan en la ampliación, distribuidos en dos plantas conectadas por el salón de artistas colocado en la torre.

Floors 2 & 1: Pit, stage and artists

The most important modification in the pit consists in extending the stage forwards, occupying the 4 first rows of stalls and two boxes.

In this way the following improvement is obtained:

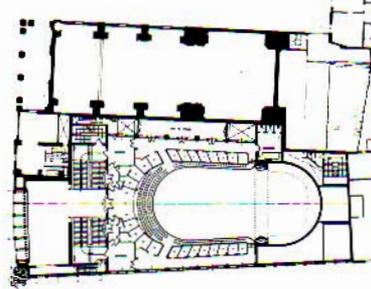
- An acceptable arrangement of the orchestra and choir.
- A better audition of the string instruments, always too weak in the Palau, on placing the violins in front of the stage opening.
- Easy access to the stage for the instruments, even when a concert is taking place.

104 seats are lost, but a specialised public could occupy the 123 places in the choir stalls when the latter are not required in a concert, in the same way as is done at present on the general floor.

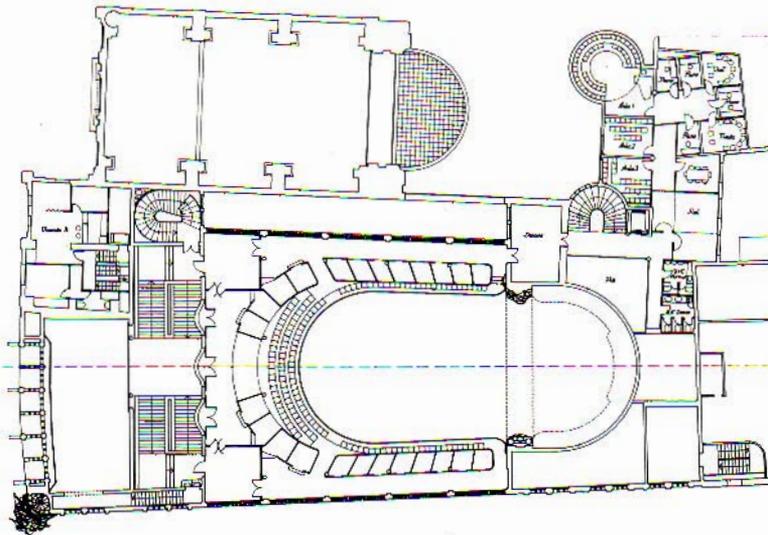
The curtains at the back of the hall will be removed, with which we shall recover the transparency of the stained-glass windows, as envisaged by Domènech; sound absorbing surfaces will be eliminated with a view to prolonging reverberation time (checks carried out have shown the absence of echo effect and better sonority).

The rest room and the toilets constructed in the patio will be eliminated, such facilities being transferred to other areas.

The cloakrooms and dressing-rooms will be located in the extension area, distributed on two floors connected by the artists' room in the tower.

SECCION

PLANTA 3 ANFITEATRE I ESCOLA

**Planta 3;
Amfiteatre i escola**

Pels motius de sonorització ja exposats, se suprimeixen els cortinatges a la sala i els envans de separació a les llotges.

Es elimina la sala de descans, construïda al pati longitudinal, per tal de recuperar-ne l'espai i recuperar la il·luminació simètrica de la sala de concerts.

Sorgeix el pati triangular, un espai magnífic i oblidat en l'actual edifici, com a element d'unió entre el Palau i l'ampliació.

En aquesta planta de l'ampliació hi ha l'entrada principal a l'Escola de Música.

**Planta 3:
Anfiteatro y escuela**

Por las razones de sonorización ya expuestas, se suprimen los cortinajes en la sala y los tabiques de separación en los palcos.

Se elimina la sala de descanso, construida en el patio longitudinal, para recuperar el espacio de éste y la iluminación simétrica de la sala de conciertos.

Aparece el patio triangular, espacio magnífico y olvidado en el actual edificio, como elemento de bisagra entre el Palau y la ampliación.

En esta planta de la ampliación, se encuentra la entrada principal a la Escuela de Música.

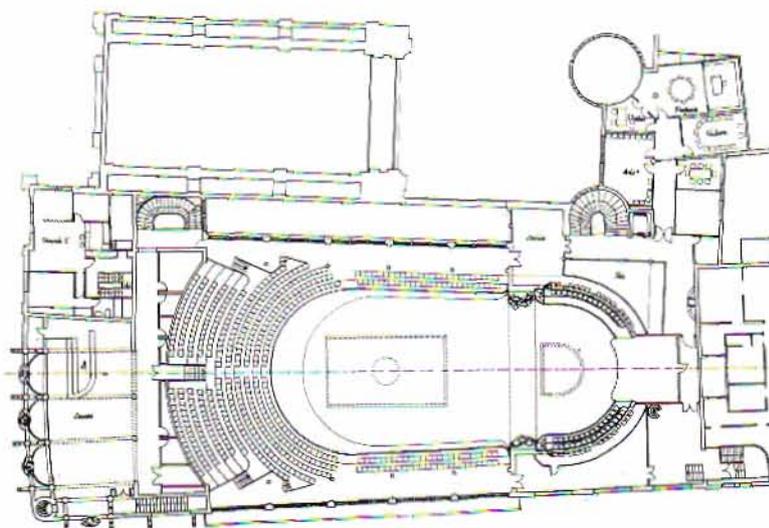
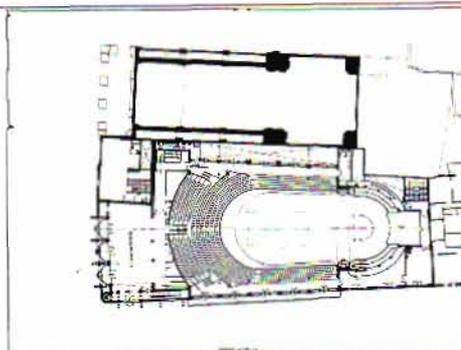
**Floor 3:
Dress circle and school**

For reasons of sonority, as already mentioned, the curtains in the hall and the box partitions are removed.

The rest room, built in the longitudinal patio, is eliminated in order to recover the space and the symmetrical illumination of the concert hall.

The triangular patio appears, a magnificent and overlooked space in the present building, as a hinge element between the Palau and the extension.

On this extension floor is the main entrance to the School of Music.

PLANTA 4 GENERAL I ESCOLA

**Planta 4:
General i escola**

A la sala principal és suprimida la tercera fila de butaques dels laterals. Aquestes localitats ara tenen una visibilitat nul·la sobre l'escenari, i la seva eliminació millorarà les condicions acústiques.

La zona situada sota les grades, on ara hi ha un petit bar, s'ordena convenientment, amb la supressió d'aquest, i se n'instal·la un de més gran a la sala de descans.

El pati triangular, que en aquesta planta augmenta de dimensió, està envoltat de vidrieres de colors, en el tram corb corresponent al Palau, i de vidre transparent a la zona d'ampliació.

L'escala d'artistes es prolonga fins en aquesta planta, com a sortida d'emergència per al públic.

Es presenta el nivell superior de l'escola, on hi ha els dobles espais corresponents al vestíbul d'entrada i a l'aula principal de la torre.

**Planta 4:
General y escuela**

En la sala principal, se suprime la tercera fila de butacas de los laterales. Estas localidades tienen actualmente una visión nula sobre el escenario, y su eliminación mejorará las condiciones acústicas.

La zona situada debajo de las gradas donde ahora está ubicado un pequeño bar, se ordena convenientemente eliminando éste y se instala uno mayor en la sala de descanso.

El patio triangular, que en esta planta aumenta de tamaño, está rodeado de vidrieras de colores en el tramo curvo correspondiente al Palau y de vidrio transparente en la zona de la ampliación.

La escalera de artistas se prolonga hasta esta planta como vía de emergencia para el público.

Aparece el nivel superior de la escuela, donde se encuentran los dobles espacios correspondientes al vestíbulo de entrada y al aula principal de la torre.

**Floor 4:
General and school**

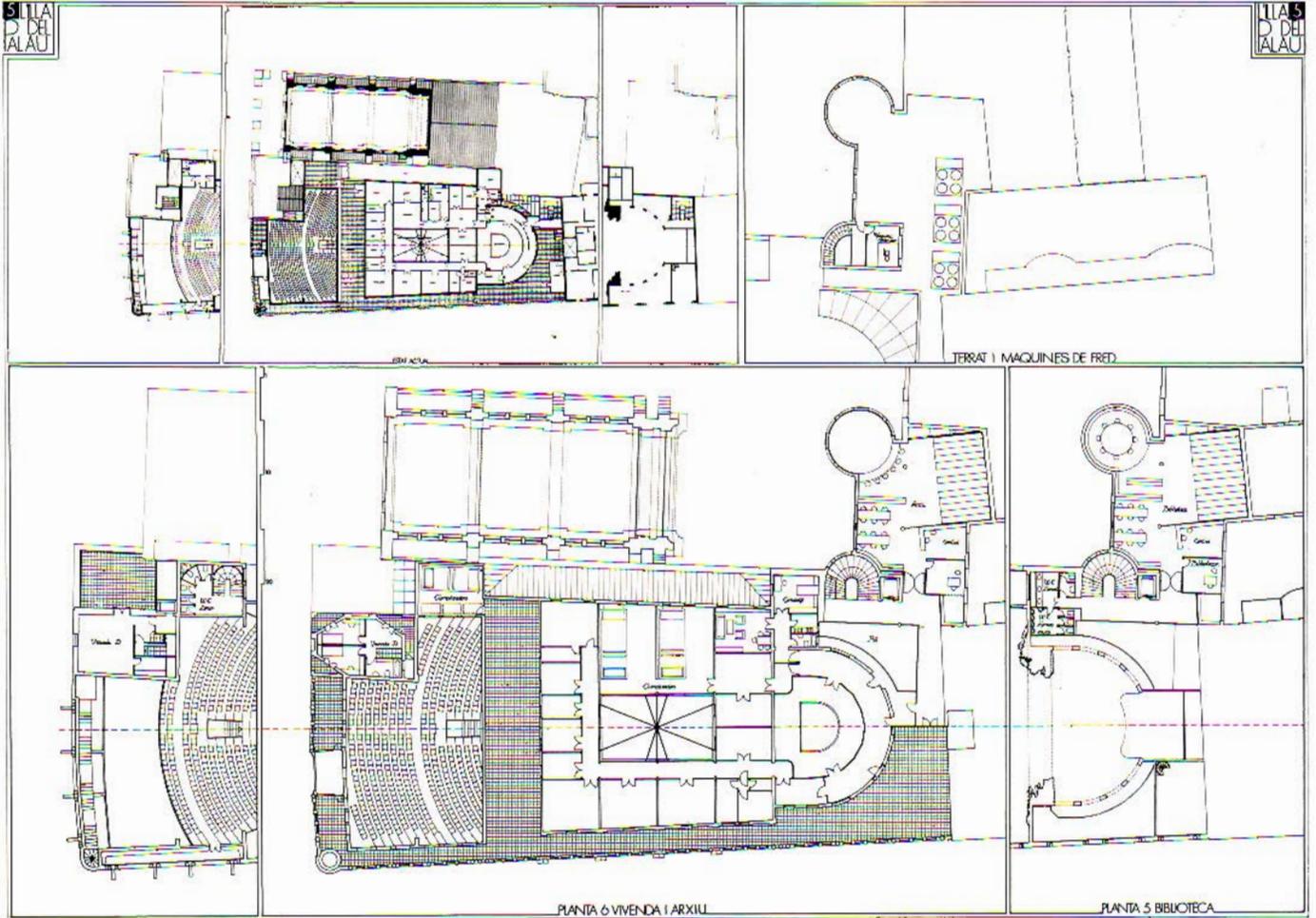
In the main hall the third row of side seats will be removed. At present these seats have no view at all of the stage, and their removal will better the acoustics.

A small bar now located in the area under the steps will be eliminated and a larger one set up in the rest room.

The triangular patio, which on this floor increases in size, is surrounded by stained-glass windows in the curved section corresponding to the Palau, and by clear glass in the extension area.

The artists' stairway is extended to this floor as a public emergency exit.

The upper level of the school appears where are to be found the double spaces corresponding to the foyer entrance and the main room of the tower.

Plantes 5 i 6:
Habitatge i arxiu, biblioteca. Terrat

El climatitzadors de la sala ocupen una part d'un habitatge en desús i una nova habitació que clou el pati principal. L'altra part de l'esmentat habitatge es condiona per al conserge.

El buit situat sobre l'escenari, un espai absorbent del so de l'orquestra, es cobreix amb vidre.

Es restaura la barana de l'acabament de la coberta, i s'eliminen els barracons que s'han fet al terrat.

A la zona ampliada hi haurà l'arxiu i la biblioteca, comunicats per la sala de lectura, que a la torre té doble altura.

Al terrat del nou edifici, totalment aïllat de vibracions, hi haurà les màquines productores de fred.

La torre que pertany a l'església guanya dues plantes. Com a suggeriment, s'ha grafiat la solució d'un habitatge dúplex.

Plantas 5 y 6:
Vivienda y archivo, biblioteca. Terrado

Los climatizadores de la sala ocupan parte de una vivienda en desuso y una nueva habitación que cierra el patio principal. La otra parte de dicha vivienda se acondiciona para el conserje.

El hueco situado encima del escenario, espacio absorbente del sonido de la orquesta, se cubre con vidrio.

Se restaura la barandilla de remate de la cubierta y se derriban los barracones que han ido apareciendo en el terrado.

En la zona ampliada, aparecen el archivo y la biblioteca comunicados por la sala de lectura, que posee doble altura en la torre.

En el terrado del nuevo edificio, totalmente aislado de vibraciones, se sitúan las máquinas de producción de frío.

La torre perteneciente a la iglesia gana dos plantas. Se ha grafiado como sugerencia, la solución de una vivienda dúplex.

Floors 5 & 6:
Apartment & archive, library. Flat roof

The air-conditioners of the hall occupy part of an unused apartment and a new room which closes the patio. The other part of said apartment will be tidied up for the caretaker.

The opening over the stage, a space absorbing the sound of the orchestra, will be covered with glass.

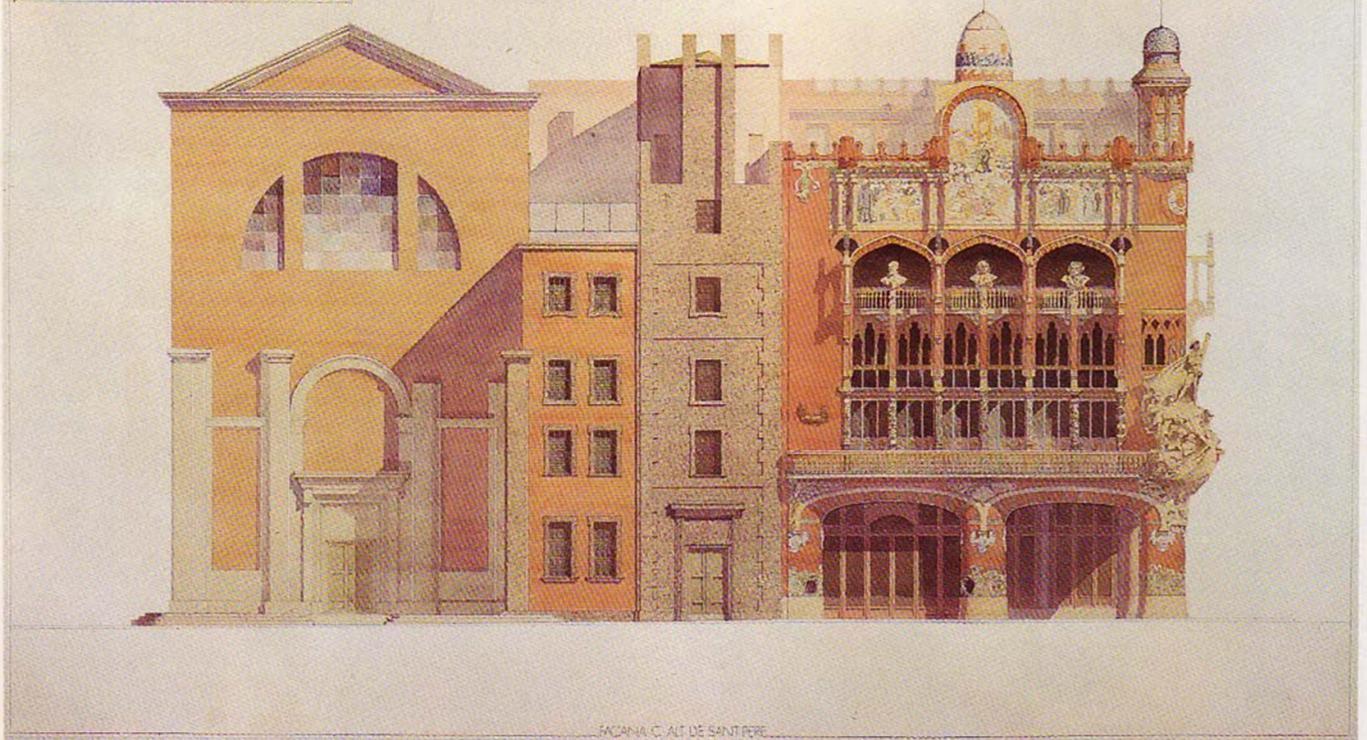
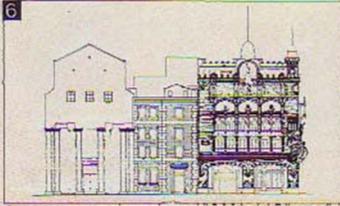
The top railing of the cover will be restored and the sheds which have been appearing on the roof will be pulled down.

In the extension area appear the archive and the library in communication by the reading room, which is of double height in the tower.

The refrigerating machinery is located on the flat roof of the new building, totally vibration-proof.

The tower belonging to the Church gains two floors.

A scratch-work suggestion has been made of the solution of a duplex flat.

FACANA C. ALT DE SANT PERE

Façana carrer Alt de Sant Pere

Al Palau, es restauren en allò que és possible els elements originals, la qual cosa sembla viable en alguns (baranes d'acabament, portes d'entrada), en altres demana un estudi més aprofundit (llanterna de la torratxa, reixes enrotllables, fanals...).

L'acabament de la façana de Sant Francesc de Paula amb la monumentalitat del projecte inicial ens sembla molt difícil, de resultat incert i car. Creiem que, tenint compte del petit espai que té al davant, la millor solució és enderrocar la columnata del pòrtic, aprofitar els elements de pedra de la façana (amb petites correccions), acabar la cornisa o frontó amb el mateix material, obrir un gran finestral sobre l'entrada i recobrir la resta amb rajola. Tindrem una façana digna, com la de moltes esglésies inacabades.

En el volum de rectoria i habitatges, situat entre l'església i el Palau, tornem a prendre la idea del projecte de Cendoya en donar forma de torre a la part dreta de l'edifici, per tal d'aïllar la façana completíssima del Palau. Per aconseguir aquest efecte, la torre es revesteix totalment de pedra, mentre que la resta es recobreix de rajola, com l'església.

Fachada calle Alt de Sant Pere

En el Palau, se restauran en lo posible los elementos originales. Lo que parece viable en algunos (barandillas de remate, puertas de entrada), requiere un estudio más profundo en otros (linterna del torreón, rejas arrollables, farolas...).

Terminar la fachada de Sant Francesc de Paula, con la monumentalidad del proyecto inicial, nos parece muy difícil, de resultado incierto y caro. Creemos que dado el pequeño espacio que tiene al frente, la mejor solución es derribar la columnata del pórtico, aprovechar los elementos de piedra de la fachada (con pequeñas correcciones), terminar la cornisa o frontón con el mismo material, abrir un gran ventanal sobre la entrada, y recubrir el resto con ladrillo. Tendremos una fachada digna como la de muchas iglesias inacabadas.

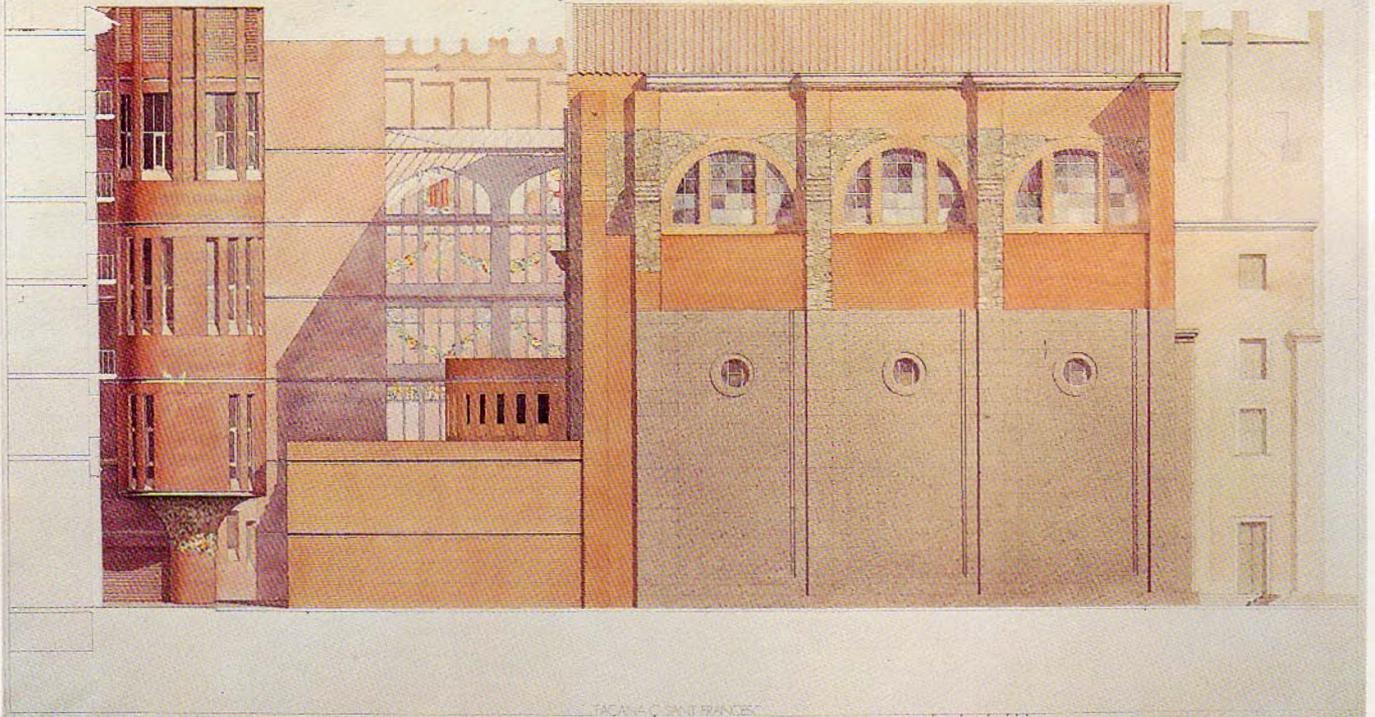
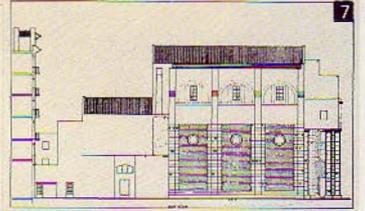
En el volumen de rectoria y viviendas, situado entre iglesia y Palau, retomamos la idea del proyecto de Cendoya al dar forma de torre a la parte derecha del edificio con el fin de aislar la fachada completísima del Palau. Para acusar este efecto, la torre se reviste totalmente de piedra, mientras el resto se recubre de ladrillo como la iglesia.

Alt de Sant Pere street façade

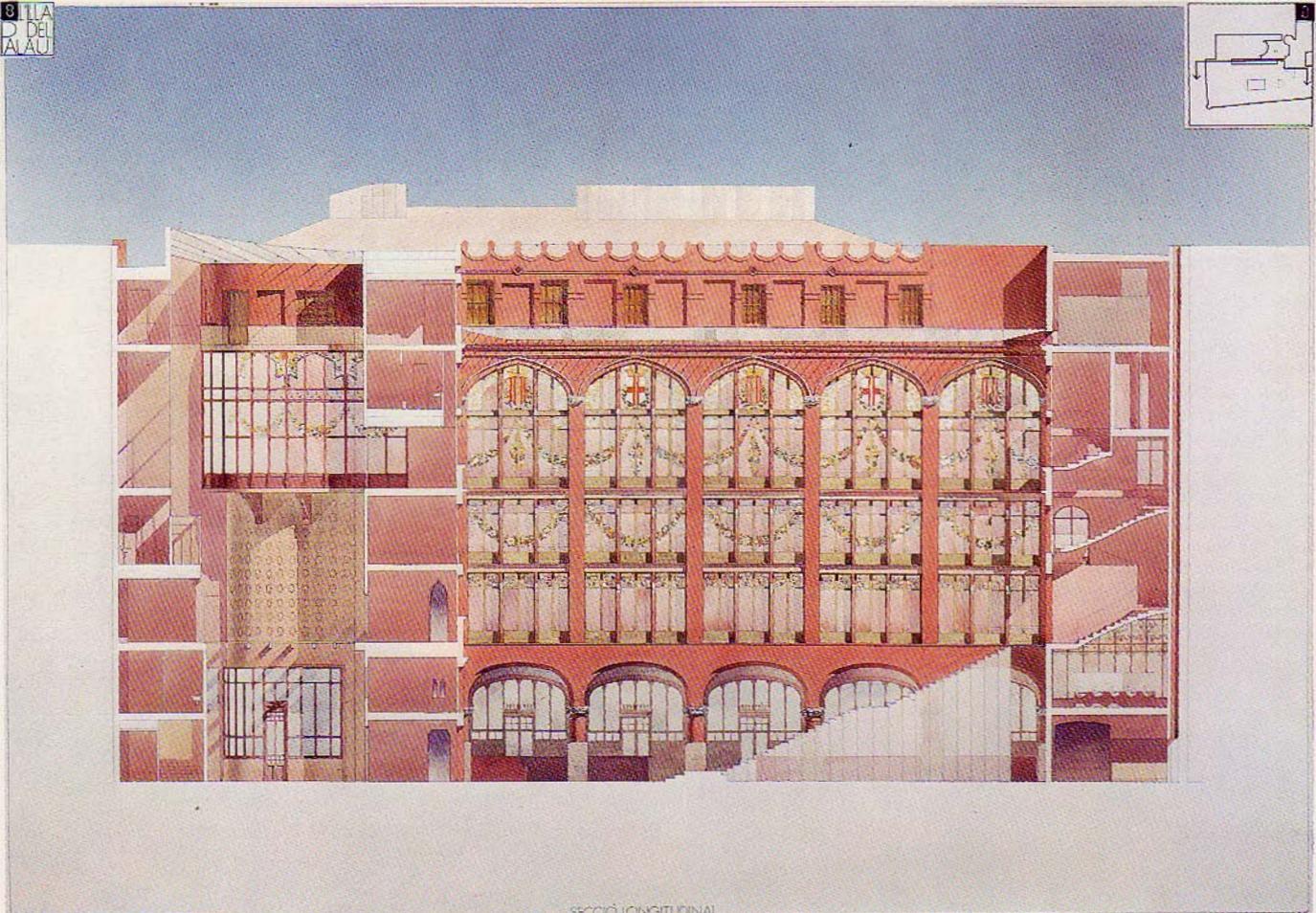
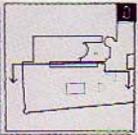
As far as possible the original elements in the Palau will be restored, which seems to be viable in some (crowning railings, entrance doors) requires study in depth in others (turret lantern, roll-up grilles, street lamps...).

To finish the Sant Francesc de Paula façade with the monumentality of the initial project, seems to us to be very difficult and of uncertain and expensive result. We think that in view of the small space in front, the best solution would be to pull down the porch column, take advantage of the stone elements of the façade (with small corrections), finish the cornice or pediment with the same material, open a large window over the entrance, and cover the rest with brick. We shall then have a façade worthy of that of many unfinished churches.

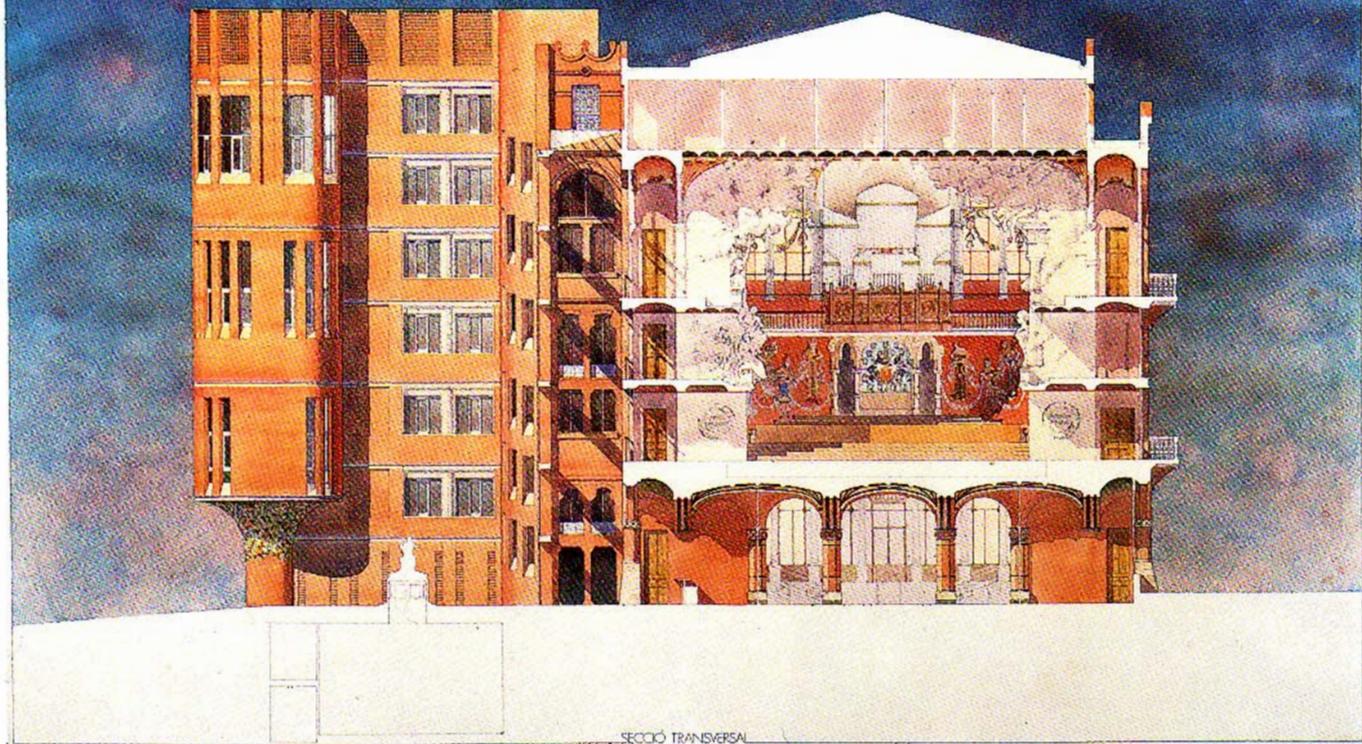
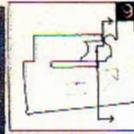
In the volume of the rectoria and flats located between the Church and the Palau, we take up again the idea of Cendoya's project to give a tower shape to the right side of the building with the purpose of isolating the complete façade of the Palau. To get this effect, the tower would be all faced in stone, while the rest would be covered with brick like the Church.

FACADA SINT BRANDES

SECCIÓ LONGITUDINAL

Façana carrer de Sant Francesc

L'altura de l'edifici de l'ampliació és intermitja entre la de "la Caixa", a l'esquerra, i la del Palau. La forma i ornamentació de la base de la torre és en una evocació de l'arquitectura de Domènech.

La sagristia i l'absis són de la menor altura possible, i permeten la visibilitat de la façana del pati, amb els esgrafiats de flors i les vidrieres. El paviment d'aquest pati es torna a fer translúcid per tal d'il·luminar la sala d'assaigs.

Secció longitudinal

En el pati triangular, situat a l'esquerra, es permet des dels passadissos i l'escala de l'ampliació, la visió de la façana posterior de l'escenari, amb els esgrafiats de flors i les vidrieres. El paviment d'aquest pati es torna a fer translúcid per tal d'il·luminar la sala d'assaigs.

Tota la planta baixa que veiem es Foyer.

La nova escala, situada a la dreta, es tracta com un volum de vidre amb llum interior, com immens llum de sostre que il·lumina pati i Foyer.

Secció transversal

La façana de l'edifici nou es resol amb finestres dobles per tal de garantir l'aïllament acústic, i seran practicables només per a la neteja, ja que totes les dependències tindran aire condicionat.

Una façana de vidre i una claraboia clouen el pati del Palau, per tal de convertir-lo en vestibul altíssim. La sala roman així aïllada de l'exterior amb un tancament doble.

A la platea veiem seccionada l'ampliació de l'escenari i, en planta baixa, veiem la sala d'assaigs amb il·luminació natural recuperada a través de les vidrieres.

Fachada calle Sant Francesc

La altura del edificio de la ampliación es intermedia entre la de "la Caixa", a la izquierda, y la del Palau. La forma y ornamentación de la base de la torre es una evocación de la arquitectura de Domènech.

La sacristía y el ábside son de la menor altura posible y permiten la visión de la fachada del patio con sus esgrafiados de flores y sus vidrieras. El pavimento de este patio se vuelve a hacer translúcido para iluminar la sala de ensayos.

Sección longitudinal

En el patio triangular, situado a la izquierda, permite, desde los pasillos y la escalera de la ampliación, la visión de la fachada trasera del escenario, con sus esgrafiados de flores y sus vidrieras. El pavimento de este patio se vuelve a hacer translúcido para iluminar la sala de ensayos.

Toda la planta baja que vemos es Foyer.

La nueva escalera, situada a la derecha, se trata como un volumen de vidrio con luz interior, como una inmensa lámpara que ilumina el patio y Foyer.

Sección transversal

La fachada del edificio nuevo se resuelve con ventanas dobles para garantizar el aislamiento acústico, y serán practicables únicamente para su limpieza, ya que todas las dependencias cuentan con aire acondicionado.

Una fachada de vidrio y una claraboya cierran el patio del Palau, para convertirlo en un altísimo vestíbulo. La sala queda así aislada del exterior por un doble cerramiento.

En la platea, vemos seccionada la ampliación del escenario y en planta baja, aparece la sala de ensayos con iluminación natural recuperada a través de sus vidrieras.

Sant Francesc street façade

The height of the extension building is intermediate between that of the Caixa, to the left, and that of the Palau. The shape and ornamentation of the tower base is an evocation of Domènech's architecture.

The sacristy and the apse are as low as possible and allow a view of the patio frontage with its stained-glass windows. The windows envisaged in Cendoya's project are opened in the side of the Church.

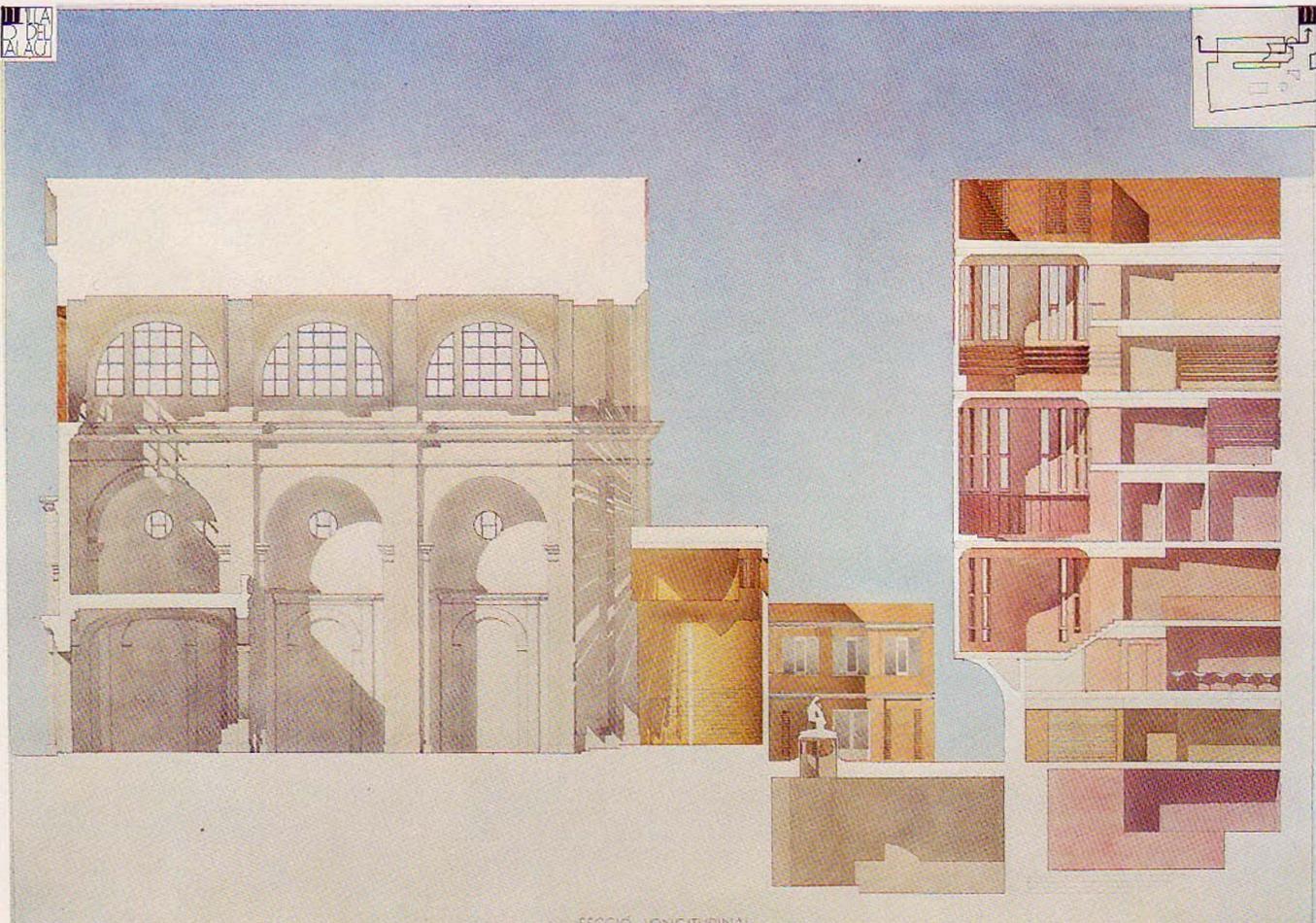
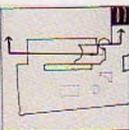
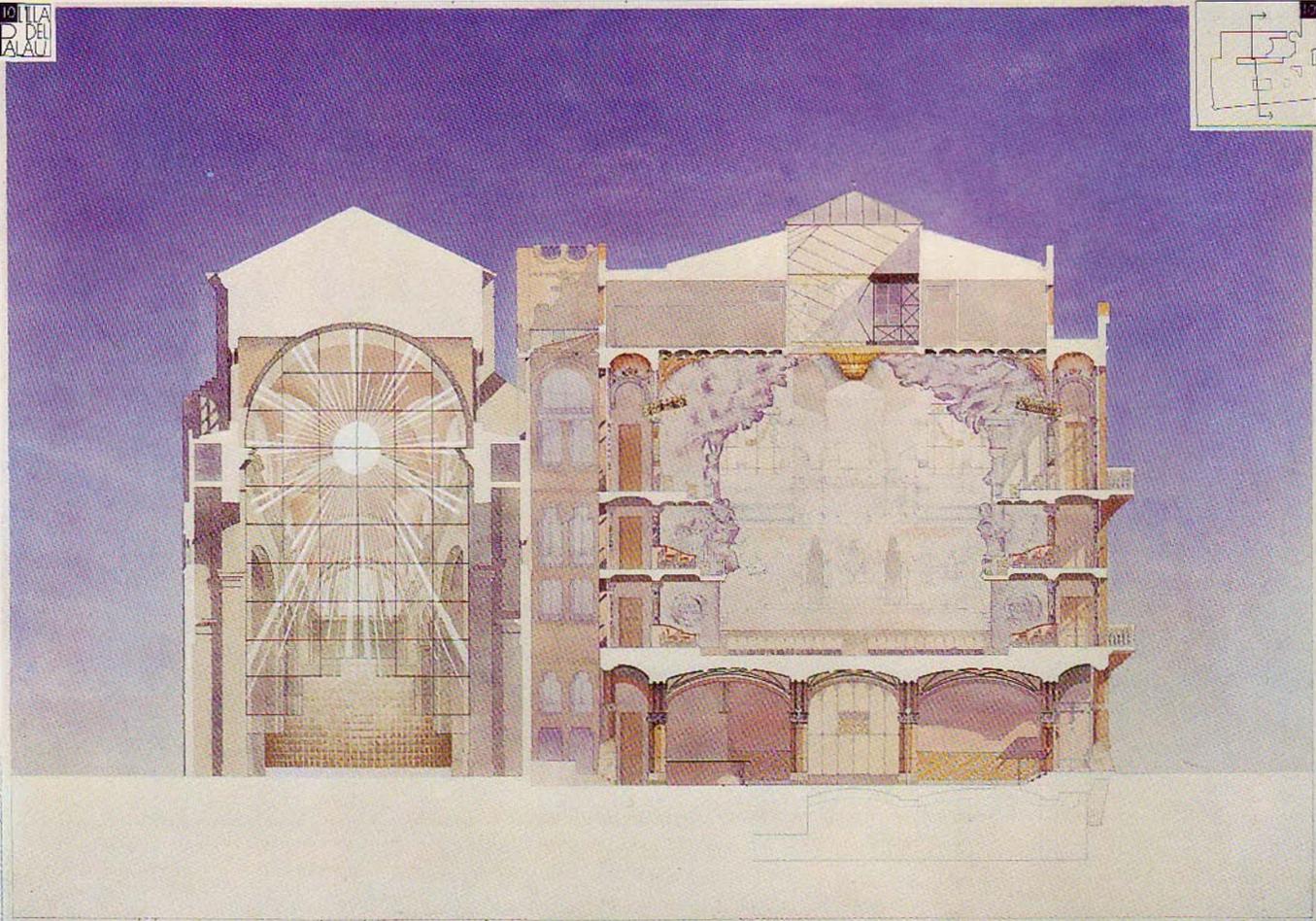
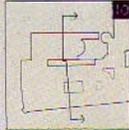
Longitudinal Section

The triangular patio, located to the left, allows, from the corridors and the stairway of the extension, a view of the back façade of the stage, with its scratch-work of flowers and its stained-glass windows. The pavement of this patio is again made translucent to illuminate the rehearsal hall. All the ground floor we see is Foyer. The new stairway, located to the right, is treated as a volume of glass with interior lighting, like an immense lamp which lights up the patio and Foyer.

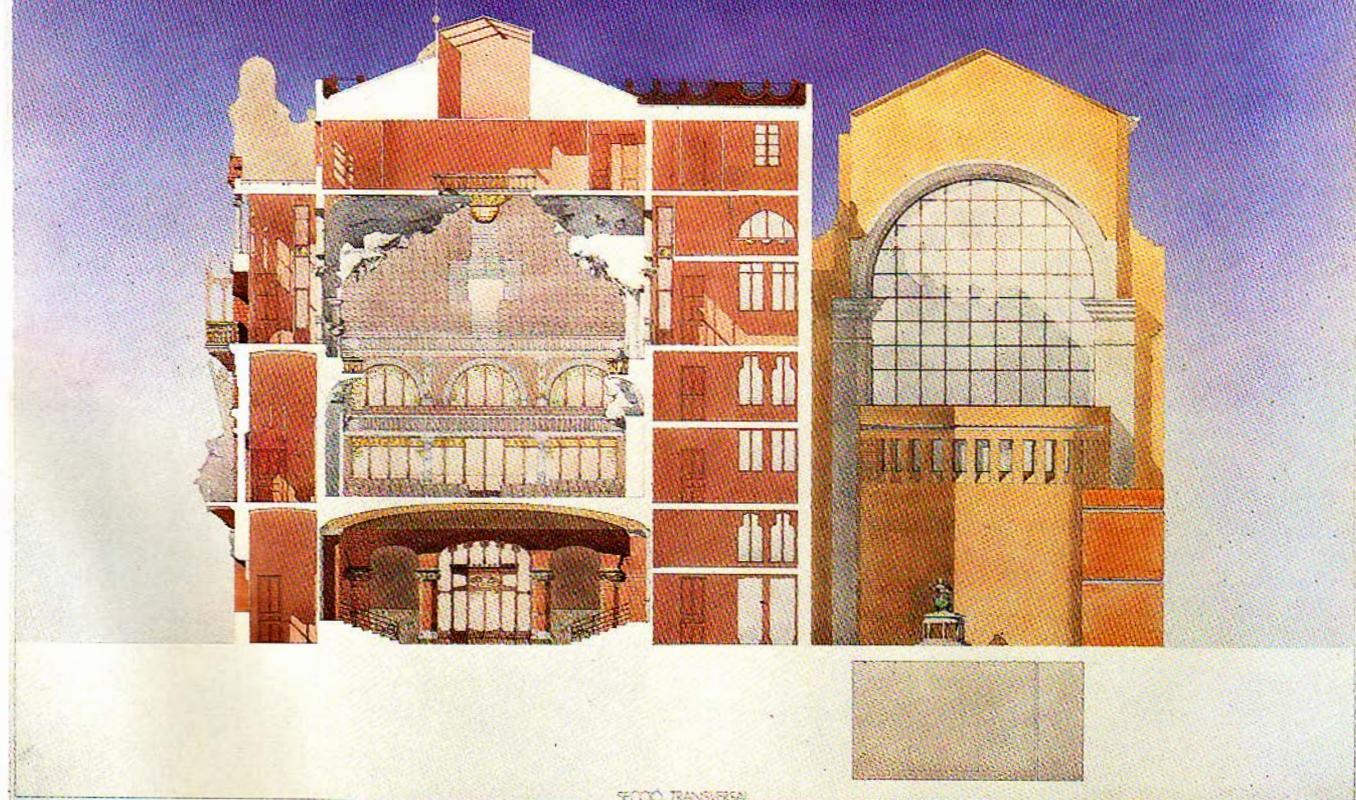
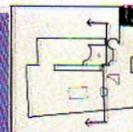
Transversal Section

The façade of the new building is resolved with double windows to guarantee acoustic insulation, and they will be practicable only for their cleaning, as all rooms will have air-conditioning.

A glass frontage and a skylight close the patio of the Palau, to convert it into a very high vestibule. In this way the hall is shut off from the outside by a double enclosure. We see the stage extension divided into sections in the pit, and on the ground floor appears the rehearsal hall with natural lighting recovered through its stained-glass windows.

SECCIÓ LONGITUDINAL

Secció transversal 1

La nau de l'església, exageradament alta per la seva llargada, es dobla visualment mitjançant un mirall que la separa de l'absis. Aquesta membrana té unes parts transparents, les quals deixen passar la llum com un transparent barroc. Al fons apareix l'absis revestit de plaques d'aurades.

A la planta baixa del Palau hi ha el Foyer i la sala d'exposicions.

L'aire condicionat entra per petits orificis practicats al sostre de la sala, i es recull mitjançant unes reixetes situades al terra de la platea. El retorn es realitza a través del buit del pati.

Secció longitudinal

Apareix l'element transparent seccionat i l'absis que rep la claror reflectida que cau damunt l'altar i els paraments.

La llanterna que illumina la sala d'actes del soterrani forma un pedestal destinat a l'estàtua d'algun músic famós.

La torre del nou edifici conté tres espais dobles d'altures similars a les del Palau, que corresponen, de dalt a baix, a biblioteca, escola de música i saló d'artistes.

Secció transversal 2

Amb l'eliminació de cortines i envans, el fons de la sala recupera la transparència original.

El buit situat damunt l'escenari es tancarà amb vidre, per raons acústiques.

La testera de l'església es tanca amb una gran vidriera que illumina el transparent.

Sección transversal 1

La nave de la iglesia, exageradamente alta para su longitud, se dobla visualmente mediante un espejo que la separa del ábside. Esta membrana tiene partes transparentes que dejan pasar la luz como un transparente barroco. Al fondo aparece el ábside revestido de placas doradas.

En la planta baja del Palau, se encuentran el Foyer y la sala de exposiciones.

El aire acondicionado cae por pequeños orificios practicados en el techo de la sala y se recoge por medio de rejillas situadas en el suelo de la platea. El retorno se realiza a través del vacío del patio.

Sección longitudinal

Aparece el elemento transparente seccionado y el ábside que recibe la luz reflejada que cae sobre el altar y los paramentos.

La linterna que ilumina la sala de actos del sótano forma un pedestal para la estatua de algún músico famoso.

La torre del nuevo edificio contiene tres espacios dobles de alturas similares a las del Palau, que corresponden, de arriba a abajo, a Biblioteca, Escuela de Música y Salón de Artistas.

Sección transversal 2

Con la eliminación de cortinas y tabiques, el fondo de la sala recupera la transparencia original.

El hueco situado sobre el escenario se cierra con vidrio por razones acústicas.

El testero de la iglesia se cierra con una gran vidriera que ilumina el transparente.

Transversal Section 1

The Church nave, exaggeratedly high for its length, is doubled by means of a mirror which separates it from the apse. This membrane has transparent parts which allow the light to pass like a transparent baroque. The apse appears in the background covered with golden plaques.

The Foyer and the showroom are found on the ground floor of the Palau.

The conditioned air passes through small outlet orifices made in the hall ceiling and picked up by means of grilles located on the floor of the pit. The return is made through the patio void.

Longitudinal Section

The transparent element divided into sections appears and the apse which receives the reflected light that falls on the altar and ornaments.

The lamp that illuminates the assembly room in the basement forms a pedestal for the statue of some famous musician.

The tower of the new building contains three double height spaces similar to those of the Palau, corresponding, from top to bottom, to the library, School of Music and Artist's room.

Transversal Section 2

Doing away with the curtains and partitions, the back of the hall will recover its original transparency.

The opening situated over the stage is closed with glass for acoustic reasons.

The front end of the Church is closed with a large stained-glass window which illuminates the transparency.

Amb el suport de la

Diputació de Barcelona

Disseny Catàleg:
Maribel Correa, Studio PER
Impressió: CEGE